

Model van een graanschuur in Han ceramiek

door H. F. E. VISSER

Het vorige jaar heeft het Museum van Aziatische Kunst de hand kunnen leggen op een voortreffelijk staal der bekende, meestal groen geglazuurde ceramiek uit de Chinese Han periode (ongeveer twee eeuwen vóór tot circa twee eeuwen na het begin onzer jaartelling). Dit groen (soms ook bruin) geglazuurde aardewerk, bedekt met een loodglazuur, behoort tot dat gedeelte der vroege Chinese ceramiek, dat het eerst haar intrede in de Westerse wereld deed en reeds aanstonds de belangstelling van musea en verzamelaars trok. Zo kocht wijlen Mr Verburgt in Den Haag ongeveer een halve eeuw geleden de prachtige grote vaas van het bekende type (met fries waarop dieren) van Wannieck in Parijs. De vaas was op de Tentoonstelling 'Oosterse Schatten', in 1954 in het Rijksmuseum gehouden, te zien.

De hierbij afgebeelde Graanschuur heeft deel uitgemaakt van de bekende verzameling Gutmann te Heemstede. Het zeer fraaie stuk heeft men op een in 1936 door de Vereniging van Vrienden der Aziatische Kunst in het Stedelijk Museum te Amsterdam gehouden tentoonstelling kunnen bewonderen (No. 338).

De bijzondere charme die van menig stuk Han ceramiek van de onderhavige soort uitgaat komt voor een groot deel voor rekening van de decompositie van het loodglazuur; iriserende schilfertjes in zilveren en gouden nuances kunnen een sprookjesachtig aanzien aan deze krachtige uitingen van de vroege Chinese pottenbakker verlenen.

Dat is ook het geval bij onze Graanschuur.

Opgemerkt dient nog te worden, dat een fractie van deze Han ceramiek, vazen en dgl. in brons vervangt of min of meer imiteert. Maar een ander gedeelte van dit aardewerk bestaat uit graffiguren en vooral uit modellen. Het laatste is het geval met de nieuwe aanwinst.

Nog steeds is Berthold Laufer's 'Chinese Pottery of the Han Dynasty', in 1909 door Brill gedrukt en uitgegeven, de belangrijkste publicatie over deze materie. De Graanschuur op Pl. X van dit boek afgebeeld, vertoont bijzonder grote gelijkenis met de aanwinst van het Museum van Aziatische Kunst. De drie voetjes in berengestalte die men bij deze modellen aantreft, komen nogal vaak in verguld brons uit de Han tijd voor. Het zijn onderdelen van grotere stukken geweest; ze zijn soms ingelegd met turkooizen.

Laufer heeft nog andere types van deze Graanschuren afgebeeld en beschreven. Zo komen stukken voor met levendige ornament-friezen.

Qua vorm is de groep waartoe ons stuk behoort, wel de fraaiste. De verjonging naar beneden en de drie gelede insnoeringen verlenen een verfijnd aspect aan deze categorie.

Vermeld dient nog te worden dat in Hobson's eerste deel van zijn beroemde werk 'Chinese Pottery and Porcelain', in 1915 verschenen, op Plaat 2 een Graanschuur voorkomt, veel minder fraai dan het Amsterdamse exemplaar.

Tenslotte bezit ook Z. M. de Koning van Zweden een Graanschuur, afgebeeld op Plaat 64 van 'Selected Chinese Antiquities from the Collection of Gustaf Adolf, Crown Prince of Sweden' (Stockholm 1948). Het stuk vertoont, evenals het door Laufer afgebeelde object, veel gelijkenis met het hier in het kort besproken voorwerp.

Han periode, Model van een graanschuur